

Cooperació catalana

Octubre 2025

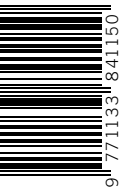
Any 46è

PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

VI Serveis, mobilitat industrial sostenible

Pàg. 10

ENTREVISTA:
Simona Levi, cultura
lliure i eines digitals.

Pàg. 13

COOPERATIVISME:
El cooperativisme
és antifeixista!

Pàg. 16

ESS:
I Congrés de l'Economia
Solidària de Catalunya.

Pàg. 22

El benestar de les persones,
el motor de l'Economia.

Us ajudem a integrar la prevenció de riscos
laborals des de la proximitat i la implicació.

Cuidem

Acolim

Acompanyem

#SalutLaboral

sepra.coop

Assegurem compromís

Descobreix les assegurances ètiques i solidàries

Amb Arc Cooperativa pots fer un consum responsable
tot impulsant el mercat social

www.arc.coop

FEM ECONOMIA SOCIAL

Serveis per a entitats i col·lectius d'economia social i autònoms

Ajudem en el dia a dia: gestió
Aportem totes les eines: formacions
Impulsem idees: assessorament
Fem créixer projectes: acompanyem

També intervenim en processos de
remunicipalització i relleu empresarial

Col·lectiu Ronda

Gestió · Assessorament · Formació

Trafalgar, 50-52 baixos, Barcelona | 93 268 21 99 | cronda.coop | info@cronda.coop

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

www.rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Agnès Giner, Carla Liébana, Antònia Montaner, Ricard Pedreira, Xavier Pié, Joseba Polanco, Jordi Rojas, Àlex Romaguera, Lorena Torró, Jordi Via i Armand Vilaplana.

Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits

Foto portada: VIServeis, SCCL

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL

Dipòsit legal B-22.823/80

Edició impresa: ISSN 1133-8415.

Edició digital: ISSN 2696-9386.

Aquesta revista ha estat impresa en paper ecològic.

appec
editors de revistes i digitals

 Generalitat de Catalunya

Sumari

04

TORNAVEU

Manuela Frudà

05

EDITORIAL

El cooperativisme davant el repte d'una nova identitat

06

NOTICIARI

Agnès Giner

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Techbloc4 organitza les Jornades Beta: tecnologia amb impacte social
Confederació de Cooperatives de Catalunya

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

VIServeis, cooperativisme per la mobilitat industrial sostenible
Anna Pujol

13

L'ENTREVISTA

Simona Levi.
Àlex Romaguera

16

COOPERATIVISME

El cooperativisme és antifeixista!
Jordi Garcia

19

EMPRESA COOPERATIVA

Apunts sobre gestió empresarial i valors cooperatius
Jordi Via

22

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

L'economia solidària catalana convoca el seu primer congrés nacional
Antònia Montaner

25

RESSENYA

Sobre el valor de la igualtat
Ricard Pedreira

Un parell de preguntes (que són tres) a:

Manuela Frudà

(Catània, Itàlia, 1981), tècnica de projectes i atenció a la base social
a la Federació de Cooperatives de Consumidores i Usuàries de Catalunya

Què et sembla atractiu del cooperativisme? Del cooperativisme em fascina el model de governança, com funcionen les cooperatives, la seva naturalesa. El fet que l'Assemblea sigui el màxim òrgan de govern assegura, d'entrada, un funcionament més horitzontal i igualtat entre les seves sòcies. De fet, que els drets i deures de la sòcia siguin iguals per a totes les sòcies i no depenguin del capital aportat ja planteja una gran diferència respecte a les societats mercantils, i ens diu que totes les veus tenen el mateix pes (i vot). Segons la definició legal, una cooperativa té com a propòsit millorar la situació econòmica i social de les seves sòcies, així com de l'entorn comunitari. I en el cas concret de les cooperatives de consum, satisfer les necessitats o interessos de les sòcies. Tot això em sembla interessantíssim perquè ens situa en un altre marc, on es parla, abans de tot, de com millorar la vida de les persones sòcies, del seu entorn, de la comunitat, i on té cabuda parlar de justícia social, defensa del territori i del medi ambient, diversitat, cooperació i suport mutu, i molt més.

Què no et convenç del cooperativisme? Que hauria de ser capaç d'arribar a més persones. Encara hi ha massa col·lectius, massa segments de població que no saben què és, que no coneixen el model, que no els arriba la informació o directament no se'ls inclou. Això vol dir que encara queda molt camí per fer en termes de pluralitat de mirades i veus, a nivell de classes socials, ètnies, gènere, edats, etc. Això per mi es pot explicar pel fet que el cooperativisme no sempre està arrelat a les diferents necessitats de les persones, de les comunitats, dels barris, dels territoris, o que les

propostes que en deriven no sempre són plurals. De fet, aquesta és una percepció corrent entre algunes capes de la societat alienes al sector. I que el relat del cooperativisme sovint és o massa autoreferencial o massa abstracte.

Què en penses, de la intercooperació? La intercooperació em sembla un instrument clau per al cooperativisme actual i futur. Hi ha molts projectes i iniciatives a tot al territori, propostes interessants i trencadores, però el problema amb què es troben moltes cooperatives és la seva viabilitat, la seva sostenibilitat en el temps, que puguin tenir continuïtat, i a això se sumen la falta de participació i de relleu generacional. Tot això fa necessari apostar per la intercooperació: sumar esforços i compartir recursos, eines i estructures per construir projectes comuns, que beneficiïn diferents entitats, comunitats o territoris; o posar a l'abast coneixements ja adquirits perquè es puguin replicar. No es tracta només de no *reinventar* la roda, es tracta també de ser generoses, realistes i ser més fortes juntes. Ara mateix, per exemple, tenim projectes com Som Aliment que estan mancomunant recursos i serveis, no només per reduir despeses, sinó per ser més eficients i sostenibles en el temps, per ser més fortes a l'hora, per exemple, de negociar preus més justos amb una proveïdora, o a l'hora de vetlar pels drets de les consumidores o per la producció ecològica local. Tinc la sensació que, en un context sociopolític tan complicat, en plena crisi energètica i ambiental, hem d'anar sempre més cap a això: a pensar, aprendre i construir juntes, aplegar-nos per mancomunar coneixements i estructures. Allò col·lectiu i comú serà la clau.

El cooperativisme davant el repte d'una nova identitat

La revisió de la Declaració sobre la Identitat Cooperativa de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI) ha obert un debat que va molt més enllà de la semàntica. Actualitzar els valors i principis que defineixen el cooperativisme significa reafirmar la seva singularitat en un món on les fronteres entre models empresarials sovint es difuminen. Els canvis proposats no són un simple exercici lingüístic: volen projectar amb claredat que el cooperativisme és una alternativa sòlida i transformadora davant dels reptes globals.

Un dels aspectes més significatius que es proposen és la reformulació dels valors. Les cooperatives ja no es "basen" en ells, sinó que es "fonamenten" en uns pilars que les sustenten: ajuda mútua, responsabilitat personal, democràcia, igualtat, equitat i solidaritat. S'hi afegeix amb força la transparència i la responsabilitat ambiental i social, amb la voluntat d'assegurar un llegat per a les generacions futures.

Els principis també es reforcen amb un llenguatge més clar i inclusiu. L'adhesió és definida "sense cap mena de discriminació", evitant llistes parcials que esdevenen obsoletes amb el temps. El control democràtic incorpora el dret a "veu i vot", subratllant que cada soci és part activa en la vida de la cooperativa. En l'àmbit econòmic, la participació ja no es limita al capital: es reconeixen totes les formes d'implicació, ja sigui com a productors, consumidors, treballadors o membres de la comunitat.

Altres principis introdueixen matisos de gran rellevància. L'educació i la formació s'acompanyen ara de la promoció pública, per visibilitzar la cooperativa com a projecte transformador davant la societat. La cooperació entre cooperatives es vincula amb l'ús mutu de serveis i amb objectius compartits. Finalment, el principi sobre la comunitat es redefineix amb un nou títol més contundent: "compromís amb la comunitat", que reflecteix millor la responsabilitat activa de treballar pel benestar col·lectiu i un futur sostenible.

La revisió de la Declaració de la Identitat Cooperativa respon a la necessitat d'actualitzar un llenguatge que sigui universal, inclusiu i capaç de projectar els valors cooperatius al món contemporani. Per bé que la major part dels canvis proposats reforcen el caràcter distintiu del cooperativisme i en consoliden la vigència com a alternativa econòmica i social, caldrà posar atenció perquè la simplificació lingüística de la versió final no simplifiqui també l'essència del cooperativisme, en totes les seves dimensions. En un moment de crisi climàtica, desigualtats creixents i desafeció ciutadana, el cooperativisme té l'oportunitat de reafirmar-se com a motor de canvi. Assumir aquesta nova identitat no és només una opció; és una responsabilitat històrica.

Fundació Roca Galès

SOSTRE CÍVIC GUANYA EL PREMI EUROPEU DE L'ECONOMIA SOCIAL 2025 EN LA CATEGORIA D'HABITATGE

Sostre Cívic ha estat guardonada amb el Premi Europeu de l'Economia Social 2025 en la categoria d'Habitatge, en reconeixement de la seva tasca pionera, impulsant un model cooperatiu, assequible i sostenible d'accés a l'habitatge.

El guardó es va lliurar durant la gala oficial celebrada a Múrcia en el marc de la Setmana Europea de l'Economia Social el passat 17 de setembre. El va recollir David Guàrdia, codirector de Sostre Cívic, de mans d'Amparo Merino Segovia, secretària d'Estat d'Economia Social del Ministeri de Treball del Govern d'Espanya.

La candidatura de Sostre Cívic va ser seleccionada entre més de cent iniciatives d'arreu d'Europa. Per primera vegada, l'organització del certamen, *Social Economy Europe*, incloïa una categoria específica dedicada a l'habitatge. El jurat va subratllar que Sostre Cívic "està transformant l'accés a l'habitatge a Catalunya amb un model cooperatiu que ofereix llars segures, ecològiques i assequibles, empoderant les residents i promovent canvis normatius".

Aquest és el segon premi internacional que enguany rep Sostre Cívic i el quart en tota la seva trajectòria, que se suma als de Nacions Unides, la Comissió Europea i la federació europea d'habitatge social. El reconeixement arriba en un moment clau per al sector i consolida la cooperativa com a referent europeu en el desenvolupament d'un model cooperatiu, assequible i sostenible d'accés a l'habitatge.

Fundada l'any 2004, Sostre Cívic agrupa més de 2.100 persones sòcies i gestiona més de 550 habitatges cooperatius en cessió d'ús arreu del territori català. Mitjançant fórmules de cessió de sòl públic, recuperació de patrimoni privat i, sobretot, la participació comunitària, impulsa un model transformador que protegeix de manera permanent l'habitatge de l'especulació.

+ info: sostrecivic.coop

El diumenge 4 d'octubre, la plaça Catalunya va acollir la VI edició de la Fira d'Economia Solidària Migrant i Diversa sota el lema: "Resistència antiracista davant l'auge dels discursos de l'odi".

La Fira és una aposta del Cercle de Migracions i Economia Antiracista de Coòpolis per al reconeixement al potencial transformador de les diverses iniciatives socioeconòmiques impulsades per persones migrades i/o racialitzades. La trobada es consolida com un espai de resistència col·lectiva, intercanvi i celebració de projectes impulsats per persones migrades i racialitzades.

A més de possibilitar la visibilització de les iniciatives, la Fira és un compromís per generar un espai de trobada i reconeixement de les lluites quotidianes per superar els obstacles derivats del racisme institucional. És també un espai per escoltar veus diver-

LA FIRA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA MIGRANT I DIVERSA CELEBRA LA SISENA EDICIÓ

ses i les reivindicacions dels col·lectius, així com per conèixer les seves experiències d'autoorganització.

Per a les persones organitzadores, teixir xarxes enfortides és la clau per amplificar les veus i obrir camí col·lectivament, per construir el model d'economia social i solidària i popular desitjat. Aquesta força d'organització, transformació i reproducció de la vida, que habita en els col·lectius i projectes, els mou a convocar cada any una nova edició.

La convocatòria és una invitació als centenars de projectes que lluiten cada dia, com els col·lectius de persones migrades i racialitzades amb iniciatives i/o projectes econòmics, amb forma jurídica o sense, a viure aquesta experiència i vincular-se.

+ info: <https://firaessmigrant.bcn.coop>

SATISFACCIÓ PER LA GRAN PARTICIPACIÓ ALS PREMIS ECONOMIA SOCIAL 2025

La convocatòria dels **Premis economia social 2025** ha aportat una trentena de treballs de final de grau, màster, postgrau o curs d'especialització, procedents de dotze centres universitaris catalans i presentats en llengua catalana, castellana o anglesa. La Fundació Roca Galès, entitat organitzadora, expressa la seva satisfacció per la participació i qualitat dels treballs presentats, que assoleixen una mitjana d'excel·lent. Això també demostra com any rere any creix l'interès de l'acadèmia per l'economia social i solidària.

Els Premis economia social formen part del *Programa economia social* de la Direcció General d'Economia Social i Solidària, i les Cooperatives, amb el finançament del Departament d'Empresa i Treball, i tenen per objectiu fomentar la recerca universitària en temes relacionats amb l'economia social i solidària i les cooperatives. Tot l'alumnat de grau, màster, postgrau i de cursos d'especialització de les universitats catalanes ha tingut l'oportunitat de participar-hi.

L'acte de lliurament dels Premis se celebra el dimecres 8 d'octubre a la tarda a l'Auditori de La Lleialtat

Santsenca de Barcelona i compta amb la presència del nou director general d'Economia Social i Solidària, i el Cooperativisme, David Bonvehí Torras. Allà es farà públic el veredict del jurat, els treballs guanyadors d'aquesta edició i la seva autoria.

En el moment de tancar aquesta edició, encara no es coneixen els noms de les persones guanyadores: estigueu atentes a les xarxes per conèixer-les!

www.rocagales.cat

www.economiasocial.coop/premis

@rocagales

L'economia solidària exigeix que s'aturi el genocidi d'Israel contra Palestina

La Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES) i Pam a Pam han engegat recentment una campanya per exigir l'aturada immediata del genocidi que Israel està perpetrant contra el poble palestí. Manifesten no poder restar indiferents davant la destrucció i la massacre que pateix la Franja de Gaza. Per aquest motiu han publicat un manifest de condemna que denuncia el genocidi, l'ocupació, el colonialisme i l'apartheid, i que reclama mesures urgents com el boicot i la ruptura de vincles econòmics, socials i polítics amb Israel. Alhora, conviden totes les entitats de l'economia solidària, siguin o no sòcies de la XES, a sumar-s'hi i a actuar. La Fundació Roca Galès s'hi ha

adherit i convida a totes les entitats del sector cooperatiu a fer-ho.

També han preparat una sèrie de cartells descarregables i imprimibles en diferents formats i versions perquè es puguin penjar a espais públics, comerços, cooperatives, associacions, ateneus, així com per compartir a les xarxes socials.

Finalment han expressat el seu suport i demanen a tot el sector de l'economia social i solidària que se sumi a les mobilitzacions populars que s'estan organitzant arreu del país.

Manifest: <https://xes.cat/manifest/manifest-condemna-genocidi-gaza>
+ info i materials difusió: xes.cat

I TROBADA DE L'ECOSISTEMA DE COMUNITATS ENERGÈTIQUES: "L'ENERGIA QUE COOPERA"

La jornada *L'energia que coopera*, organitzada per la Confederació de Cooperatives de Catalunya (CoopCat) i la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya (Coopsconsum), serà un punt de trobada i col·laboració per a comunitats energètiques, cooperatives, administracions públiques i ciutadania.

L'objectiu principal d'aquesta jornada és crear un espai de trobada, reconeixement mutu, intercanvi i col·laboració entre federacions, cooperatives, entitats, ateneus cooperatius administracions locals i altres actors vinculats a les comunitats energètiques, per tal de:

- Debatre i identificar reptes comuns, inquietuds operatives i normatives, dificultats d'implementació i mancances en l'accés a recursos.
- Construir una visió compartida de futur per al sector, que permeti identificar línies prioritàries de desenvolupament i àmbits d'actuació conjunta.
- Avançar cap a l'articulació d'una estratègia conjunta, que permeti sumar forces, compartir recursos i dissenyar accions coordinades d'incidència i desplegament sectorial.
- Explorar fórmules per a l'articulació estable del teixit dels diferents agents actius actualment, per tal de plantejar estratègies conjuntes d'incidència política i institucional i poder influir col·lectivament en les polítiques públiques, la normativa i els marcs de finançament.

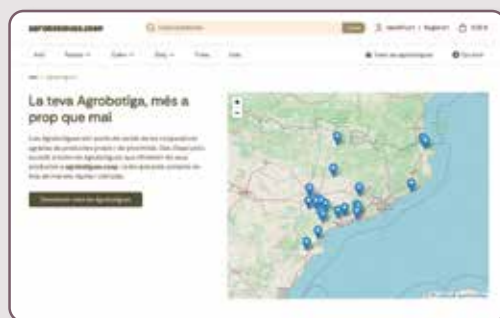
Aquesta primera trobada es planteja no només com un espai puntual, sinó com un primer pas cap a una coordinació estructurada de l'ecosistema de les comunitats energètiques cooperatives.

La cita és divendres 7 de novembre al matí a Bloc4BCN (c. Constitució, 19, de Barcelona) i cal inscripció prèvia.

+ info, programa i inscripcions:
cooperativescatalunya.coop/actualitat

LES AGROBOTIGUES COOPERATIVES ESTRENEN NOVA IMATGE I WEB

Agrobotigues.coop és molt més que una botiga en línia. És una plataforma digital col·lectiva que uneix les cooperatives agroalimentàries de Catalunya amb un objectiu comú: fer arribar a taula productes de proximitat, amb origen clar, qualitat real i valors compartits.

Es tracta d'un projecte impulsat per la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya que neix per donar visibilitat, força i futur a una manera de fer basada en la col·laboració, la sostenibilitat i l'arrelament al territori, ara amb nova imatge i la web renovada, sota el domini .coop.

A agrobotigues.coop hi trobaràs productes cooperatius elaborats per mans expertes durant la recol·lecció dels fruits, la producció i l'elaboració. Una xarxa d'agrobotigues d'arreu del país, cadascuna amb la seva identitat, però unides per una mateixa manera d'entendre el consum.

En definitiva, sabors autèntics, elaboracions amb història i aliments que respecten la tradició, la terra i les persones. Des de vins, olis i melmelades fins a llegums, fruits secs, conserves i molt més; tot amb el segell de proximitat, traçabilitat i circuit curt (del camp a casa). A banda de poder adquirir els productes en línia, el web inclou un mapa i una fitxa descriptiva de cada agrobotiga cooperativa de Catalunya.

Agrobotigues.coop és la resposta cooperativa a un món que canvia. Fet molt a prop teu, et porten a casa productes de proximitat de cooperatives catalanes.

+ info: agrobotigues.coop

TECHBLOC4 ORGANITZA LES JORNADES BETA: TECNOLOGIA AMB IMPACTE SOCIAL

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@CooperativesCAT

Els dies 19 i 20 de novembre, TechBloc4 organitza les **Jornades Beta**, un espai concebut per posar en diàleg la innovació tecnològica i les empreses, entitats i l'Administració pública.

L'objectiu de les jornades és **crear interseccions i oportunitats d'intercooperació** entre empreses tecnològiques, organitzacions socials i talent emergent. El format combina conferències inspiradores (*TechTalks*) amb espais de treball i intercooperació com les "Connexions Beta" o el *Hack&Play*.

El primer dia, **SocialBETA** parteix d'una qüestió rellevant: com poden els models de negoci digitals o tecnològics contribuir a la inclusió social? Per donar-hi resposta, es posaran en comú projectes que ja estan generant resultats en àmbits diversos: des de la realitat virtual del grup TEB per a persones amb discapacitat intel·lectual, fins a l'aplicació de Sant Tomàs per facilitar la incorporació laboral de persones amb diversitat funcional, passant per iniciatives com Esclatec o ENACT. Aquests casos concrets es confrontaran amb la mirada de plataformes de referència com M4Social i iSocial, en

un debat que permetrà identificar tant bones pràctiques com reptes pendents.

A continuació, les **Connexions Beta** del mateix dia establiran un mecanisme de *speed dating* entre organitzacions socials amb reptes concrets i empreses tecnològiques amb capacitat de donar-hi resposta. Aquest format té l'objectiu de **generar aliances operatives** que puguin evolucionar més enllà de la trobada, fomentant la intercooperació tecnològica dins del sector social.

El segon dia, **ImpacteBETA**, amplia el focus. Al matí, amb la Masterclass, es treballarà un dels dos àmbits clau: les estratègies d'innovació oberta o bé els models de negoci digitals aplicats a projectes amb impacte. En tots dos casos, la intenció és oferir metodologies contrastades i casos d'èxit que ajudin les organitzacions assistents a identificar oportunitats concretes de creixement. Al migdia es presentaran els resultats de TechBloc4 fins al moment i la programació prevista fins al 2026, un exercici de transparència i planificació estratègica necessari per consolidar el *hub* com a espai de referència.

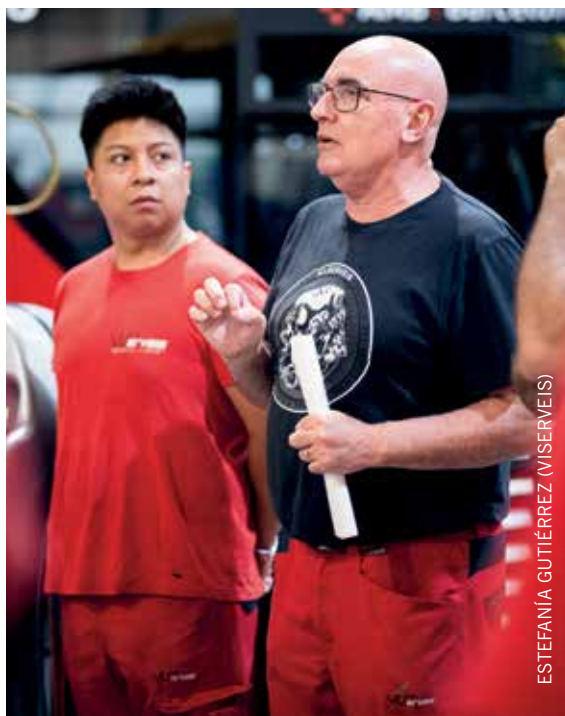
A la tarda, el protagonisme serà pel **talent jove**. Amb una dinàmica participativa de *networking*, es posaran en contacte estudiants i graduats en tecnologia amb organitzacions que busquen noves incorporacions o col·laboracions. Aquesta activitat respon a una doble funció: d'una banda, obrir itineraris professionals dins del cooperativisme tecnològic; de l'altra, apropar a les organitzacions visions fresques i competències digitals actualitzades. La jornada culminarà amb la BETAfesta, un espai més informal de trobada i creativitat.

Per a la Confederació de Cooperatives de Catalunya, aquestes jornades representen un **pas en la construcció d'un ecosistema tecnològic cooperatiu**, perquè la tecnologia no pot ser només un vector de competitivitat econòmica, sinó també un instrument al servei de la societat. Per això és rellevant que les empreses cooperatives, el tercer sector, l'administració i els centres de recerca trobin espais comuns on experimentar, innovar i establir complicitats.

VIServeis, cooperativisme per la mobilitat industrial sostenible

- L'empresa està en un moment de consolidació i creixement, amb l'estrena de les seves noves instal·lacions.
- Compta amb un pla per incorporar més persones treballadores i sòcies en els pròxims mesos.

Anna Pujol Navarro
Dies d'Agost Sccl
@diesdagost

ESTEFANÍA GUTIÉRREZ (VISERVEIS)

Antonio Agüera tenia més de trenta anys d'experiència en el sector, quan van començar amb VIServeis.

Al carrer dels Motors del districte barceloní de Sants-Montjuïc, hi fan estudis de Transport i Manteniment de Vehicles. Enguany ha sortit la primera promoció d'estudiants del curs d'especialització en Manteniment i Seguretat en Sistemes de Vehicles Híbrids i Elèctrics, dels quals dotze treballen a la cooperativa per a la mobilitat industrial sostenible VIServeis. Especialitzada en reparació i manteniment d'autobusos híbrids, elèctrics i ecològics, recent guanyadora d'un dels Reconeixements CoopCat, l'empresa està en un moment de consolidació i creixement. Aquesta tardor estrena noves instal·lacions i comença un procés per tal que diverses persones que hi treballen s'hi incorporin com a sòcies.

"Amb el canvi de lloc, de mil dos-cents metres quadrats passarem a deu mil i, durant el 2026, preveiem augmentar de setanta a cent persones treballant", explica Antonio Agüera, director tècnic i un dels socis fundadors de l'empresa. Els ini-

cis de VIServeis es remunten a l'any 2013. "Veníem d'una altra empresa que va tancar per un tema d'inversió. Nosaltres ja coneixíem els clients, el sector, però ens van acomiadar devent-nos tres mesos de salari i no teníem capacitat d'inversió", continua Agüera, afegint que al seu sector els inicis són complicats perquè "quan vols fer alguna cosa, les xifres pugen, ja que la maquinària no baixa dels vint mil euros".

"Assessorades per Grameimpuls, la consultora de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, vam poder capitalitzar l'atur", continua Mónica Gutiérrez, directora de postvenda i sòcia fundadora de VIServeis. "A tothom a qui va acomiadar l'empresa, li dèiem de fer una cooperativa. Hi havia gent que ens deia que sí al principi, però llavors amb la incertesa ens acabaven dient que no", segons Gutiérrez. Van començar sent quatre, i amb la capitalització de l'atur no en tenien prou. A més, la seva idea era mantenir la clientela, però amb el lapse de

ESTEFANÍA GUTIÉRREZ (VISERVEIS)

temps abans de constituir-se com a cooperativa n'hi va haver que ja havien marxat a altres empreses.

L'activitat de l'empresa va començar el 2014, amb set persones a l'equip, totes acomiadades de l'empresa anterior. "A poc a poc, cada quatre o cinc mesos, anàvem contractant companys que havien acomiadat com a nosaltres", expliquen. L'Antonio tenia més de trenta anys d'experiència en el sector, a més d'expertesa amb autobusos híbrids. D'aquesta manera, van poder començar a treballar amb Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). El 2015 va aparèixer l'empresa Solaris, que necessitava un servei oficial per reparar vehicles. "Vam fer uns mesos de prova i va funcionar", expliquen. Amb aquesta empresa van tenir un impuls per iniciar-se en el món de l'ecomobilitat. Van començar amb quatre autobusos elèctrics que feien proves a Barcelona. "Èrem el proveïdor que donava servei als vehicles, van sortir molts problemes

a l'hora de carregar-los i en aquell moment vam començar a aprendre molt sobre carregadors elèctrics", explica Gutiérrez.

Especialització en autobusos elèctrics

VIServeis va guanyar el concurs de l'Ajuntament de Barcelona per mantenir la flota d'autobusos elèctrics, amb l'objectiu d'assolir una flota totalment sostenible el 2030. Actualment, també treballen per a empreses com Sagalés, Moventia o els Ferrocarrils de la Generalitat (FGC). "Ara mateix estem al top tres d'empreses amb més anys d'experiència en autobusos elèctrics i ecològics a Espanya, si no estem al número u. Tenim un 70% de quota de mercat", continua Agüera. Amb el creixement de la demanda, també ha anat creixent l'equip. I segons destaquen tots dos, aquest creixement ha estat acompanyat d'una part de formació molt treballada. "Formem les persones des de la

base, no les anem a buscar a altres empreses", explica Agüera. "Hi ha persones que entren amb disset o divuit anys, el que seria la figura de l'aprenent, a través d'una pràctica de compartir coneixements de manera intergeneracional", continua.

"Vam adonar-nos que la Formació Professional dista molt del que necessiten els tècnics", afegeix Gutiérrez. Amb el temps, han aconseguit que el pla d'aprenentatge que porten a terme a l'empresa suposi una font de captació de talent. De fet, el reconeixement de la Confederació de Cooperatives que van rebre a la darrera edició de la UESCOOP va ser en la categoria Persones, per la seva aposta per una ocupació de qualitat i per fomentar la inclusió sociolaboral. També es va destacar el seu caire integrador pel que fa a la diversitat, les dones i la intergeneracionalitat, així com la sostenibilitat. Des de VIServeis, amb motiu d'haver rebut el premi, van publicar a les seves xarxes socials un text que feia èmfasi a veure "la formació com a motor de canvi, amb el nostre propi sistema d'aprenentatge i construint una xarxa d'inserció laboral, col·laborant amb centres educatius, fundacions i universitats per a la captació de talent".

"El nostre equip és divers com la vida, i volem que cada persona senti que pot desenvolupar-se sense importar el seu gènere, origen o condició", expliquen els socis fundadors de VIServeis.

“

VIServeis va guanyar el concurs de l'Ajuntament de Barcelona per mantenir la flota d'autobusos elèctrics, amb l'objectiu d'assolir una flota totalment sostenible el 2030.

ESTEFANÍA GUTIÉRREZ (VISERVEIS)

Escola-taller intergeneracional

De les setanta persones que conformen l'equip, n'hi ha trenta en període de formació, en diverses etapes del seu pla de carrera. Per això, també defineixen el projecte com a escola-taller. Les persones que formen són joves que deixen d'estudiar, persones sèniors que es queden sense feina, "així com persones migrants a les quals hem ajudat amb els permisos de residència i treball amb el suport de persones advocades per orientar-les", descriuen. I totes aquestes persones acaben sent tècniques qualificades. "Tenim tretze nacionalitats diferents, vuit generacions diferents. Tota aquesta diversitat ha comportat un esforç constant per poder conviure en un entorn saludable", explica Gutiérrez. "Les que hem fundat l'empresa també venim d'un origen humil, sempre hem viscut i hem integrat aquesta manera de veure la vida a l'empresa, aquesta hospitalitat i inclusió s'està passant de generació en generació", conclouen. En aquest sentit, la cooperativa es coordina amb instituts i amb centres de Formació Professional de la zona, per oferir pràctiques i acabar incorporant l'alumnat a la seva plantilla, amb una ferma voluntat de garantir la igualtat d'oportunitats i tracte per a totes les persones treballadores. "El nostre equip és divers com la vida, i volem que cada

persona senti que pot desenvolupar-se sense importar el seu gènere, origen o condició", afegeixen.

A més, destaquen que, quan algú hi entra en formació, li diuen que el més segur és que s'hi acabi quedant si aprèn bé tant les pràctiques com els valors. Pel que fa al percentatge de gent jove, VIServeis compta amb més d'un 50% de personal amb trenta anys o menys. De fet, la mitjana d'edat de l'empresa és de trenta-tres anys. A més, hi ha tres tècniques, comptant la Mònica. En total, a l'empresa són disset dones actualment i al principi només eren dues. Tenen dues conductores d'autobús, perquè moltes feines les fan a les bases dels clients i han de portar els vehicles fins allà o fan proves dinàmiques, per la qual cosa necessiten personal propi per portar-les a terme.

Als seus primers anys al taller, la Mònica va ser l'única dona durant tres anys. Havia entrat a treballar a l'empresa quan encara hi treballava el seu pare i va anar aprenent de tots els àmbits, abans que l'empresa tanqués i decidissin agafar-ne el relleu. Ara inspira altres dones per entrar al sector. Fa uns mesos va participar al programa *Les dones i els dies* de Catalunya Ràdio, sobre feines masculinitzades. Ella hi va explicar que, al taller, havia hagut de sentir comentaris com "pot venir algú que en sàpiga?". Ara, un dels objectius de l'empresa és poder arribar a la paritat.

En total, a l'empresa són disset dones actualment i al principi només eren dues.

Més reptes

A partir d'aquesta tardor, a part de la mudança, un altre dels reptes de VIServeis és la incorporació de noves sòcies treballadores. Durant el darrer any, Tàndem Social els ha acompanyat amb formacions cooperatives, amb els estatuts i altres aspectes, i ara volen passar de dues persones sòcies a deu. Les noves instal·lacions també els permetran incorporar un taller per a vehicles d'hidrogen, amb les mesures de seguretat que s'han de tenir en compte, que són elevades i costoses perquè es tracta d'un gas i és perillós.

"També estem prioritant que tots els serveis possibles siguin a través de cooperatives: Gestió Integral, Som Connexió, Som Energia, Som Mobilitat, Tàndem Social... Hem aconseguit un ajut PERTE d'Economia Social amb la cooperativa asturiana Comefa. Estem a la Federació fent xarxa i sempre busquem cooperatives per fer les diferents coses: com ara, amb la inauguració de les noves instal·lacions", continuen la Mònica i l'Antonio. Un altre dels aspectes que estan incorporant és la digitalització de processos.

"Creiem que la intercooperació és clau per transformar el sector, i només serà possible si la impulsem juntes: compartint coneixement, tecnologia i propòsit", explicaven en la publicació respecte a la intercooperació amb Comefa, empresa amb més de quaranta anys d'experiència en la reparació integral de vehicles industrials i turismes. Impulsar la intercooperació per millorar la competitivitat és un dels mantes de les cooperatives de l'àmbit industrial, així com fomentar l'ocupació de qualitat per al territori.

VIServeis, que ocupa moltes persones dels barris més propers a l'empresa, té clar que vol seguir a Barcelona. Amb l'institut de La Mercè només els separaven deu minuts a peu. Ara es trasllada a la Zona Franca, però seguirà al mateix barri de la Marina on va començar. "Ens movem a un espai que simbolitza el creixement de VIServeis i la nostra aposta de futur per una mobilitat industrial sostenible", conclouen Mònica Gutiérrez i Antonio Agüera.

Simona Levi acumula una llarga trajectòria en l'àmbit de la cultura lliure i l'ús estratègic de les eines digitals per a l'organització i l'acció col·lectiva. També, a través del projecte Xnet, dedicat a la promoció dels drets digitals, aquesta dramaturga, investigadora i gestora cultural, ha aconseguit posar al descobert la corrupció dels grans partits i institucions de govern. Un fenomen que va traslladar a l'opinió pública amb 15MpaRato i altres iniciatives que, en el seu moment, van sacsejar el conjunt de l'opinió pública. Membre del Grup Ciutadà contra la Corrupció, tant català com estatal, Levi (Torí, 1966) ha estat coautora del llibre *#Fake You* (Raig verd, 2019) i, més recentment, de l'assaig *Digitalització democràtica* (Raig verd, 2024), on explica que els espais digitals han esdevingut latifundis extractius privats en què les institucions s'han convertit en simples comercials de les empreses tecnològiques que en tenen el monopoli, les Big Tech. Davant d'això, insta la ciutadania a reclamar un marc normatiu que posi límits a aquestes companyies amb l'objectiu de recuperar Internet com a eina a l'abast de tothom, respectuosa amb els drets humans i que ofereixi possibilitats igualitàries.

Simona Levi

Àlex Romaguera
Periodista
@AlexRomaguera

«Amb la seva tecnofòbia, l'esquerra fa que la gent s'escori cap a la dreta»

XNET

66

«El problema no són les tecnologies, sinó els productes d'aquestes empreses tecnològiques.»

La irrupció d'Internet, que ens ha conduït a l'actual "era digital", fins a quin punt ha canviat la nostra manera de viure i relacionar-nos?

Totes les tecnologies de xarxa, com van ser l'escriptura i la impremta en el seu moment, permeten reduir, abans que el poder no se n'adoni, la intermediació entre les persones i la informació. Si ja aleshores calia que algú valent creués el bosc i expliqués quines coses hi havia a l'altre costat, amb les primeres xarxes de camins, allò que sabíem de manera forçosament esbiaixada, es va veure més matisat i aclarit. Doncs bé, amb Internet succeeix el mateix: és una tecnologia que hauria de permetre'ns empoderar-nos i facilitar les nostres comunicacions amb qui abans era difícil tenir-les, amb el potencial democratitzador que això implica.

En el teu darrer llibre, *Digitalització democràtica*, assenyaless que determinades circumstàncies impedeixen que sigui així. A què et refereixes?

Indico que hem substituït els anteriors mediadors per grans corporacions o pel mateix poder institucional, que mitjançant uns protocols de funcionament, practiquen un nivell de reinterpretació (o reintermediació) que ens priven de comunicar-nos entre tothom i, de retruc, limiten la nostra capacitat per adquirir coneixements, prosperar i ser feliços.

En som conscients o, per contra, creiem que estem davant unes eines democràtiques sobre les quals tenim un domini absolut?

El problema no són les tecnologies, sinó els productes d'aquestes empreses. Podem fer un símil amb el menjar: és

necessari per viure; només esdevé problema si el que ingerim tan sols són hamburgueses del Burger King. Insisteixo: la tecnologia en si mateixa ens garanteix ser més intel·ligents i comunicats, de manera que cal rebatre aquesta narrativa *mainstream* segons la qual es tracta d'una eina perillosa i de la qual cal tenir por.

De tota manera, molts usuaris recorren a Google per fer les cerques pensant que la informació que n'obtenen és fruit d'un procés transparent...

Per això és necessari distingir l'eina del producte que utilitzes. I, si ens referim a Google, saber que podem optar per altres cercadors. Cal subratllar-ho les vegades que faci falta: el que és tòxic no és la tecnologia, que és perfectament vàlida, sinó el producte d'una multinacional concreta que, amb el permís de les nostres institucions, recentralitza i reintermedia aquestes tecnologies democratitzadores.

La culpa radica en la manera amb què actuen les institucions?

Exacte, perquè són elles les que contracten aquestes empreses i utilitzen els seus productes esbiaixats, en lloc de regular els negocis que fan, cosa seria lògica i perfectament lícit.

Hi ha hagut una deixadesa de funcions?

No només. La llei europea de 2014, destinada a fixar unes normes per digitalitzar l'administració, s'està incomplint en no exigir requisits en relació amb la protecció de dades i altres qüestions. I això fa que tot estigui digitalitzat en programari privat, quan si alguna cosa hauria de vetllar el sector públic és que els usuaris puguem auditar amb programari lliure i servidors sobirans.

Ara què succeeix exactament?

Doncs que l'administració té un núvol on la multinacional a la qual ha cedit el monopoli furga en la nostra vida privada i vulnera així els nostres drets de ciutadania. Que durant la Covid-19 ens hàgim adonat que ens podien geolocalitzar i traçar els nostres moviments, almenys ha ajudat a fer que alguns sectors reaccionin. De fet, els darrers anys, diversos països han adoptat lleis que pal·lien alguns patrons obscurs, com ara fer recorreguts en la navegació que no vols fer o firmar consentiments de què discrepes.

També caldria fiscalitzar aquelles plataformes que permeten publicar missatges que atien l'odi o contravenen els drets humans, no trobes?

Quant als continguts, els que realment tenen capacitat d'afectar el debat públic provenen de plataformes que cobren per donar visibilitat a determinades coses o amb intenció institucional. I, si resseguim aquest camí, arribarem als partits polítics; en aquest cas l'idoni seria monitorar-los i imposar-los sancions contundents. Així es podria reduir les *fake news* o les desinformacions que veiem.

Un cas molt evident és X (abans Twitter), on els inversors ens evoquen idees reaccionàries i conductes poc responsables...

Per aquest motiu és important que puguem traçar la inversió i, aparellant-la amb les obligacions de verificació, minimitzar les informacions inventades. Informacions que, repeteixo, estan fomentades per partits polítics, no pas per la gent.

L'opció de migrar cap a Mastodon o altres xarxes socials, com així defensen algunes entitats, és una bona alternativa?

Aquest debat ja el vam tenir a propòsit del 15-M, quan per promoure un canvi social i revolucionari es va utilitzar Facebook, que aleshores era l'àgora principal. Abandonar Twitter no crec que sigui eficient, ja que és on trobem més gent. Seria més adient seguir-hi i, alhora, cultivar espais més sans.

Pel que fa a la intel·ligència artificial (IA), també hi ha un intens debat respecte als riscos que pot comportar...

Aquí la posició hauria de ser la mateixa: pensar que es tracta d'una eina que ens ajuda en moltes tasques, però que necessitem en servidors sobirans, de manera

Simona Levi és dramaturga, investigadora i gestora cultural, a banda del seu activisme pels drets digitals, la cultura lliure i l'ús estratègic de les eines digitals.

que tota la informació que generem no s'escampi per la blogosfera. Algunes plataformes ja ho estan fent.

Quan llegeixes que Albània ha creat una IA com a ministra d'adjudicació de contractes públics, que penses?

Algú pot creure que és dolent perquè suprimirà llocs de treball, però l'experiència ens diu que es creen feines amb intel·ligència artificial amb una corba d'aprenentatge més accessible i satisfactòria. Lluny del que avui ofereixen les institucions, que com a estructures fisicolegals, continuen mantenint regulacions i dinàmiques carregoses, en lloc de simplificar els seus processos per atendre bé a la ciutadania. No

és estrany que, davant de tanta burocràcia i manca de respostes a les necessitats socials, la gent s'exaspera i acabi votant solucions extremistes de taula rassa.

Sigui com sigui, caldria explicar a la població que, més enllà de fer-nos addictius, les noves tecnologies tenen un impacte pel que fa al consum d'aigua i recursos naturals?

No hi estic d'acord; tenir fills o disposar d'un cotxe consumeix milers de vegades més que dues-centes consultes al CHAT GP. Cal ser molt curosos, perquè amb la seva tecnofòbia, l'esquerra fa que la gent s'escori cap a la dreta. I això no té res a veure amb el fet que hàgim

de ser proactius, però si parlem d'ecologia, diguem primer que cal deixar d'envair-ho tot com a espècie. Centrar els problemes en la tecnologia, com fan alguns, no sols és erroni; ignora que ha aconseguit substituir coses molt més contaminants.

La tasca que fan els moviments hacker i maker la consideres positiva, però?

Sens dubte, són l'avantguarda a l'hora de proposar nous models. De fet, el pròxim 28 d'octubre, juntament amb la Fundació Accent Obert, tindrà lloc la segona edició de la Conferència Europea "4D: digitalització democràtica i drets digitals", on presentarem iniciatives que apliquen tecnologies per dessalinitzar, recuperar aigües i modificar les formes perquè l'agricultura torni en mans dels camperols i no de les multinacionals. Hi ha moltes possibilitats d'utilitzar aquestes tecnologies amb vista a assolir més autonomia i sobirania en el treball i altres àmbits.

Confies que les institucions s'avindran a introduir aquestes pràctiques i aplicar una legislació que eviti els programes més lesius per a les comunitats?

Aquest és el disseny, raó per la qual els moviments han de ser vigilants i tenir una major interlocució i col·laboració amb el poder i, com ja s'està produint, popularitzar tecnologies de més proximitat i posar en relleu la necessitat de comptar amb codi lliure, auditar i enviar una *pull request*; és a dir, una sol·licitud de revisió i actualització del programari. Una possibilitat de la qual, per exemple, el professorat n'està privat.

No té marge de maniobra?

Es veu obligat a fer les classes en Google Classroom, no en pot marxar. I això passa perquè el 2006 les institucions van establir un conveni amb la multinacional, que, a força de comercialitzar massivament les dades de la població, pot digitalitzar tots els correus i fer-se càrrec del manteniment del servei de forma gratuïta. La responsabilitat, doncs, és de les institucions, que han cedit el monopoli a aquestes grans companyies, les Big Tech, quan si hi hagués una eina que garantís una major portabilitat, privacitat i audibilitat, la ciutadania hi optaria. Aquesta és la principal fita.

“

«La llei europea de 2014, destinada a fixar unes normes per digitalitzar l'administració, s'està incomplint en no exigir requisits relacionats amb la protecció de dades i altres qüestions.»

PRIMERA CURSA ANTIRACISTA DE BARCELONA

WWW.

CURSAANTIRACISTA

.COM

PRIMERA CURSA ANTIRACISTA DE BARCELONA

ORGANITZA

TOP MANTA

AMBI LA COL·LABORACIÓ DE

fiare bancaetica

EL COOPERATIVISME ÉS ANTIFEIXISTA!*

Jordi Garcia Jané

El sistema patriarcal capitalista i colonial en què vivim reproduceix diàriament el conjunt d'actituds que configura el fenomen social que anomenem feixisme i que constitueixen la base de règims polítics que anomenem també amb aquest nom. Encara podríem anar més enllà i aventurar que els éssers humans tenim constitutivament pulsions que associem al feixisme: dominar d'altres per la violència, l'afany de poder, l'egoisme extrem, desconfiar de qui percebem diferent de nosaltres...

Moltes vegades aquests impulsos queden mitigats per altres de més altruistes, igualitaris, cooperadors i pacífics, que també ens són propis. Ara bé, hi ha contextos socials com el que estem vivint que fan créixer exponencialment les pulsions feixistes: un món cada cop més desigual, individualista i incert, un món que ens angosta perquè sentim que anem cap a un futur pitjor.

La ideologia dominant, la capitalista neoliberal, desemboca en el feixisme. Ens hi porta la seva exaltació de l'individualisme a ultrança, de la competència ferotge (que té en l'esport de masses la seva metàfora omnipresent), de la llibertat entesa com a llibertat d'oprimir i d'explotar d'uns quants, als quals il·lusament una part d'aquests oprimits i d'aquestes explotades aspira a pertànyer, etc.

Una característica especialment alarmant de l'actual onada feixista és que cala especialment entre les generacions més joves. Il·lustrem-ho amb un parell de dades: un 42% dels menors de 36 anys d'arreu del món creu que les dictadures són millors formes de govern que les democràcies, i a Catalunya els joves d'avui –en el sentit propi de “els joves”: els mascles– són la generació més de dretes des del 1989.

NO SENTIR COM ET TREPITGEN, TREPITJANT TU TAMBÉ

Apunto tres raons per a aquesta nova onada feixista. Quan els governs, fins i tot els anomenats d'esquerres, no donen solucions a problemes tan bàsics com la falta de treball digne o d'habitatge; quan la cultura obrera i crítica és tan feble que no aconsegueix contrarestar la ideologia capitalista neoliberal que ens impregna tothora amb el seu "criteri d'èxit" de guanyar i enriquir-se com sigui i a costa de qui sigui; quan ens inunden de notícies falses i, en comptes de viure col·lectivament al barri o al poble, vivim individualment a les pantalles, unes pantalles que vomiten discursos d'odi i imatges que ja no sabem si són veritat o són mentida; quan passa tot això i altres coses, les pulsions feixistes que tenim soterrades en nosaltres afloren, i aleshores canalitzem el nostre ressentiment i la nostra angouxa, no cap als rics i poderosos, que en són els principals responsables, sinó cap a una diana molt més fàcil: els grups que encara es troben en un esglai inferior de l'escala social; en primer lloc, les persones migrades i racialitzades, però també les dones, les persones LGTBI+, els col·lectius més empobrits...

Una part de la societat tracta de compensar el malestar que sent per la seva existència precària exigint que tothom "pringui" igualment, els seus salaris miserables afegint el salari psicològic de l'odi,¹ l'angouxa per un futur incert adherint-se a una màgica "regeneració de la pàtria" que ens tornaria a un ordre en què suposadament tot funcionava, la percepció de la seva irrellevància social malparlant i, a vegades, agredint o, fins i tot matant, siguin les dones o les persones sense sostre, sigui la transsexual, el migrant *"que es queda totes les ajudes que dona l'Ajuntament"* o l'ecologista² *"que es manifesta per impedir que jo em mengi un bistec o agafi el cotxe per no sé quina collonada de canvi climàtic..."*.

LES DIANES DEL NOU FEIXISME

En aquests moments podem concretar en cinc les principals dianes de l'ofensiva feixista: les persones migrades o interpretades com a racialitzades, les dones emancipades i el feminisme, les persones LGTBI+, l'acció ecologista i climàtica, i les esquerres.

El rebuig a les persones migrants és la principal via d'accés a la ideologia feixista (com als anys trenta ho va ser el rebuig a la població jueva), un odi que després s'estén a altres sectors. La ideologia feixista veu la nació com una comunitat ètnica homogènia i les persones migrades com una amenaça per a la seva mateixa existència. És el que anomenen la "teoria de la gran substitució". Per a Aliança Catalana, aquesta comunitat amenaçada és Catalunya; per VOX és Espanya. A més, en el cas espanyol, al racisme i la xenofòbia cap a l'exterior hi hem d'afegir la xenofòbia cap a l'interior; em refereixo a l'espanyolisme i la catalanofòbia, actituds de caràcter també feixista que patim des de fa segles. Per als partits feixistes europeus, l'amenaça és la població no blanca ni occidental. Avui Europa és negròfoba, gitanòfoba i, sobretot, islamòfoba, una islamofòbia que ha substituït l'antisemitisme tradicional. Aquestes manifestacions de racisme es troben legitimades per les polítiques migratòries cada vegada més criminals de la mateixa Unió Europea.

L'antifeminisme, per la seva banda, obeeix a la pèrdua de poder dels homes sobre les dones, tant en les relacions quotidianes com en el món polític, cultural i econòmic. Segons l'informe *De*

Taula de l'acte organitzat per la Fundació Roca Galès el 28 de novembre de 2024 amb el títol "El cooperativisme davant l'ascens de l'extrema dreta. A la imatge, veiem d'esquerra a dreta María Elena Coa, Ivan Miró, Miquel Ramos, Irene Moulas i Mar Carrera.

proveïdor a precari: com el declivi econòmic dels homes joves alimenta el rebuig antifeminista,³ "en les últimes dècades els homes joves han viscut un declivi real en termes d'ingressos, riquesa, nivells d'ocupació, poder adquisitiu, educació universitària i salut mental". Culpar de tot això el feminisme és més fàcil –un adversari més concret i més feble– que atribuir-ho a fenòmens com la terciarització i l'automatització propis de la dinàmica del capitalisme, i evidentment resulta molt més còmode que replantejar-se la pròpia masculinitat patriarcal.

Les burles, insults i agressions contra les persones homosexuals i, en general, contra qualsevol dissidència sexual, és una altra característica de l'actual onada feixista. L'onada anterior va comportar que entre 5.000 i 15.000 homosexuals passessin pels camps de concentració nazis o que a l'Estat espanyol l'homosexualitat fos castigada amb la presó fins al 1978. Recordem també les declaracions de fa un parell d'anys de la diputada de VOX, María de la Cabeza Ruiz Solás, durant la tramitació al Congrés de la llei trans, en què deia estar preocupada per l'"alarmante aumento de casos de homosexualidad y transexualidad en los últimos años", produït segons ella per l'"adoctrinamiento que el Gobierno somete a los menores".

Així mateix, ser avui feixista comporta normalment ser negacionista climàtic, malgrat l'evidència, i defensar l'estatus quo fossilista i corporatiu. Arreu on mana o hi té influència, l'extrema dreta frena qualsevol política mínimament ambiciosa de transició energètica. A l'Estat espanyol, per exemple, va aprofitar la gran apagada de 2025 per culpabilitzar-ne les energies renovables i defensar les nuclears.

Finalment, el feixisme ataca les esquerres. Vol desmantellar un "socialisme" que algunes malauradament no veiem enlloc. En realitat, pretén, això sí, i és molt greu, desmantellar les conquestes socials guanyades a les dècades anteriors: retallar els sistemes de protecció social existents, revertir drets laborals i socials, eliminar la timidiíssima progressivitat fiscal aconseguida,⁴ i anar cap a règims obertament autoritaris.

Acte sobre cooperativisme i antifeixisme a la UESCOOP 2025. A la taula, Wendy Espinosa, de Mujeres Pa'lante, i Jordi Garcia, en representació de la Fundació Roca Galès. A la pantalla, Kali Akuno, de Cooperation Jackson.

QUÈ POT FER L'ESS?

El cooperativisme, l'ESS en conjunt, són intrínsecament antifeixistes perquè resolen necessitats de les classes populars a través de la cooperació, no de la competència; perquè practiquen valors com la igualtat, el feminisme, l'antiracisme o la democràcia, i perquè teixeixen comunitat. Les seves pràctiques dissolen pors i angories de les classes populars, ja que les ensenyen a viure millor a través de l'acció col·lectiva i la solidaritat. L'ESS treu, doncs, part del combustible que alimenta el feixisme i, si s'estengués, podria fer que moltes persones, avui amb actituds feixistes, les acabessin abandonant. Ara bé, el clima cultural reaccionari que les forces feixistes estan instaurant amenaça de reduir el suport a les iniciatives d'ESS i la base social per crear-ne de noves.

I què hauria de fer l'ESS a partir d'ara per barrar el pas al feixisme? Doncs, abans que res, seguir practicant els valors cooperatius, amb més força si cal; proclamar-se, cada entitat i el moviment en conjunt, com a explícitament antifeixista; participar en actes antifeixistes i de denúncia de qualsevol atac homòfob, sexista, racista, i de qualsevol retallada de drets i de conquestes socials; aliar-ser amb altres moviments emancipadors per contribuir a canalitzar el malestar social cap als seus veritables responsables, el sistema capitalista patriarcal i colonial i els seus grans beneficiaris, i esdevenir refugi per als sectors socials actualment més assetjats pel feixisme, com les persones migrades.

Acabo remarcant aquest “actualment més assetjats”, perquè si les forces d'extrema dreta arriben al govern espanyol, aleshores també l'ESS serà assetjada, com ho va ser el cooperativisme durant els quaranta anys de franquisme. Preparem-nos, doncs, per resistir a aquest possible escenari.

Una avançada del que espera a l'ESS si VOX, en aliança amb un PP també cada cop més feixista, el 2017 governen a l'estat la trobem en l'esmena a la totalitat que va fer aquest grup al projecte de llei d'ESS. Aquestes són algunes de les *perles* que es van sentir al Parlament, el 4 de juny passat, en boca de la seva diputada María Elisa García Fuster, per defensar l'esmena a la totalitat del seu grup al projecte de llei:

“El proyecto de ley va en contra del mercado libre y, por tanto, de la prosperidad” [...] “El proyecto de ley regula elementos

estructurales de personas jurídicas privadas, formas societarias, funcionamiento interno, causas de expulsión, que podrían entenderse como una alteración sustancial de elementos de derecho civil común, lo que como ustedes saben invade competencia estatal y ataca a la libertad de empresa recogida en el artículo 38 de la Constitución española”.

“Y ni que hablar ya de la introducción en el proyecto de ley de la perspectiva de género y el cambio climático en cualquier proyecto que presentan [es refereix al PSC], que parece que si no hablan del apocalipsis del planeta y de lo disfuncionales que somos las mujeres para necesitar un trato de favor, son menos socialistas.”

*Versió revisada de la intervenció de l'autor a la taula rodona sobre Cooperativisme i Antifeixisme el 2 de juliol d'enguany a la UESCOOP.

Notes:

- 1- Devem el concepte de salari psicològic a William Edward Du Bois, sociòleg afroamericà, panafricanista, escriptor i activista pels drets civils. L'any 1935, va introduir el concepte de “salari psicològic” per explicar una de les principals funcions del racisme: proporcionar a la gent blanca pobra dels EUA la sensació de superioritat en pensar que hi ha persones, en aquest cas, la gent negra, que encara està pitjor.
- 2- Segons dades de 2023, a Alemanya, dels 3.357 atacs soferts contra persones que són diputades o pertanyen als seus equips al Bundestag, el 43% va adreçar-se contra membres dels Verds (*Die Grünen*). TRILLAS, Ariadna (juny 2024). “Vapuleo ecologista a todo tren”. *Alternativas económicas*, 125.
- 3- European Policy Center. *De proveedor a precario: com el declivi econòmic dels homes joves alimenta el rebuig antifeminista*. Citat a Solanas Alfaro, Paula (13.07.25) “La bretxa comença a ser favorable a les dones (més joves)”. Diari ARA.
- 4- Una enquesta recent del CEO indica que el 70% dels catalans, mascles, entre 16 i 24 anys consideren que es paguen massa impostos i que pel fet de ser ric no has de pagar més impostos. És surrealista, però en molts països una part de les classes populars vota formacions d'extrema dreta que defensen abaixar els impostos als més rics.

APUNTS SOBRE GESTIÓ EMPRESARIAL I VALORS COOPERATIUS

“La generació de consens respecte a les visions normals de l'economia només és possible mitjançant la manipulació del llenguatge imposant una única relació, un únic significat, que s'accepti com a únic raonable i, fins i tot, possible”.

José Manuel Naredo

Jordi Via Llop

Soci d'Impuls Rural SCCL

Soci de la XES

Membre de la Junta de FETS

Els principis que defineixen la identitat cooperativa són a l'origen dels potencials i de la viabilitat socioeconòmica dels projectes empresarials cooperatius. Tots ells configuren un calaix d'eines indispensables que prefiguren els valors definidors de l'ètica empresarial cooperativa: equitat, democràcia, utilitat social, autogestió, intercooperació.

L'empresa cooperativa s'ha constituït, i es constitueix, per a resoldre en positiu, o intentar-ho, dificultats d'ocupació i viabilitat de projectes (persones procedents de situacions d'atur, persones que reconverteixen una empresa convencional en crisi per a

fer-la viable...) i/o per adequar a l'activitat econòmica percepcions socials i opcions de vida diferents de les convencionals (hegemòniques: úniques acceptades com a normals).

Considerant aquestes causes de constitució, sembla evident que **cal plantejar-se l'economia i l'empresa des de perspectives diferents de les hegemòniques**. Això tan evident des de la reflexió encara es considera de manera insuficient si atenem la pràctica d'una part significativa de les empreses cooperatives i bona part dels continguts formatius i de consultoria disponibles.

Les raons són diverses i simultànies, destaquem-ne algunes:

Debat sobre *Dret a l'habitatge* en el marc de la UESCOOP 2025, amb Eva Ortigosa (Sostre Cívic) Alma Porta (Andaira), Eulàlia Tubau (Sostre Cívic), Silvia Moncayo (ICAB) i Glòria Rubio (La Dinamo).

Pressió institucional i mediàtica. L'existència de les persones s'articula quasi exclusivament en termes de mercat convencional –viure és consumir, ens diuen–, la cobdícia, la mercantilització de la vida i l'acceleració constant esdevenen hegemòniques.

Pressió del sistema financer convencional. L'avaluació de l'activitat empresarial es considera quasi únicament, i de manera preferent, en termes convencionals –balanç econòmic– i, tot i els avenços en la implementació d'instruments com el balanç social de la XES o el baròmetre cooperatiu de la FCTC, tret del sistema de finances ètiques, difícilment es considera de manera majoritària la possibilitat d'avaluar-la, a més i alhora, en termes de balanç social i/o ambiental.

Pressió del mercat i activisme empresarial irreflexiu. Les carències inicials de molts projectes cooperatius –finançament insuficient, manca o insuficient formació en gestió integral cooperativa, individualisme...– obliguen a córrer i a fer la mateixa activitat de sempre, o una de nova, de manera acrítica, sense temps de qualitat ni lloc per a la reflexió i la innovació.

La paradoxa està servida: es tendeix a reproduir la mateixa escala de valors, el mateix paradigma econòmic i empresarial, que és a l'origen de les dificultats que s'intenten resoldre.

La viabilitat de les empreses cooperatives no es pot fonamentar en la seva capacitat de replicar les lògiques de l'empresa mercantil convencional –pragmatisme en diuen–, sinó en el **desplegament pràctic dels seus valors**.

D'una manera acrítica es tendeix a obviar el fonament ideològic i l'escala de valors que fonamenta l'empresa mercantil convencional i *de facto* es passa a identificar la seva lògica com a referència pragmàtica a seguir i com a concepte normal i universal quan es parla d'empresa.

No es precisa de quina empresa es parla, a quina economia es refereixen o a quina cultura organitzativa responen i no es considera, com afirma en David Murillo Bonvehí al seu llibre *Empresa i Valors* de la Col·lecció Empresa i Valors editada per Esade, que sistema econòmic i actuació de l'empresa són dues cares d'una mateixa moneda.

Sovint llegim o escoltem consideracions respecte a la imprescindible necessitat de creixement per tal d'assegurar la viabilitat de les empreses cooperatives i per extensió del conjunt de l'economia social i solidària (ESS). Acostumen a ser afirmacions de caràcter general que rarament tenen en consideració, o no ho sembla, l'àmbit sectorial, l'àmbit territorial i/o la voluntat de les persones que impulsen els projectes.

Aquestes consideracions parteixen d'una base conceptual que pot contribuir, paradoxalment, a generar efectes contraris als que es pretenen: inviabilització per pèrdua pràctica dels valors cooperatius com a oportunitat de diferenciació i abducció progressiva per part de les lògiques econòmiques i empresarials mercantils convencionals.

Tal com s'afirma a *Mondragón en un nuevo siglo. Síntesis reflexiva de la experiencia cooperativa*, editat per Lanki amb el suport de Mondragón Universate: “L'impacte dels desafiaments de l'activitat empresarial i el limitat desenvolupament de la dimensió ideològica i socioeducativa han fet que el vocabulari i l'imaginari dels gestors cooperatius s'hagi desplaçat a uns paràmetres propis de l'empresa i l'economia convencional i hagi perdut nitidesa la visió transformadora del cooperativisme”.

Un vocabulari i un imaginari que sovint evidencia que el pensament tecnocràtic i l'economicisme són la punta de l'iceberg d'una actitud tan estesa que passa desapercebuda en ser concebuda com a única, indispensable i normal i que, en el cas del cooperativisme, pot confondre el que hauria de ser una economia al servei de les persones i de la reproducció de la vida amb la crematística –el diner pel diner.

Els principis que defineixen la identitat cooperativa són a l'origen dels potencials i de la viabilitat socioeconòmica dels projectes empresarials cooperatius.

Sovint llegim o escoltem consideracions respecte a la imprescindible necessitat de creixement, per tal d'assegurar la viabilitat de les empreses cooperatives i, per extensió, del conjunt de l'economia social i solidària (ESS).

Es fa imprescindible aprendre i desaprendre. Cal seguir activant un procés de “descolonització mental” i seguir treballant en l'elaboració, la formació i la pràctica de nous fonaments conceptuals.

Ens cal i és urgent un imaginari de canvi que vagi més enllà del pensament únic, de les idees preconcebudes que volen organitzar i determinar les nostres mirades: el que veiem i el que no veiem, el que valorem i el que no valorem. Necessitem un imaginari de canvi inspirador, capaç de valorar les evolucions silencioses on poder trobar valor i potència transformadora. Ens cal un sistema d'imatges que configuri un teixit útil i en construcció permanent.

Globalment parlant, caldrà seguir aprofundint en la creació de mercat social, en la identificació del cooperativisme i el conjunt de l'ESS com a àmbit econòmic diferenciat i com a subjecte socioeconòmic transformador, en aliança, sempre que calgui, amb el món de les micro, petites i mitjanes empreses compromeses honestament amb l'impuls de la sostenibilitat social i ambiental i l'economia plural transformadora.

Serà bàsic, alhora, preservar i potenciar la generació d'excipient social, societatari i econòmic tot **resignificant des d'una òptica cooperativa els conceptes l'eficiència i de creació de riquesa** i atenent permanentment les necessitats de millora organitzativa, financera, de producte o servei, comercial i formativa, per tal de ser o continuar sent persones i projectes competents.

D'aquesta manera, podrem mostrar-nos com a experiències d'avantguarda en termes de màrqueting sostenible: com a empreses amb propòsit no oportunista i que millorem estructuralment la societat.

Es tracta, és imprescindible, d'entomar una dinàmica d'innovació estructuralment transformadora.

És molt habitual que la innovació des d'un punt de vista empresarial convencional, neoliberal si es vol, tingui un caràcter marcadament utilitarista. S'associa a un nou producte o servei, a l'aplicació de nova tecnologia, a un nou model organitzatiu, molt sovint sense considerar si atén a la solució de necessitats no induïdes ni a les conseqüències socials i ecològiques que se'n deriven. A aquest plantejament convencional li cal una coartada: la competitivitat.

Una noció de competitivitat abduïda per una escala de valors que pel camí ha perdut els seus orígens: el *cum petere*, el perseguir juntes, i que ha sotmès allò econòmic –gestió de recursos al servei de la comunitat– a allò crematístic –el diner pel diner.

La societat competitiva (no confondre amb competent) accelerada i mercantilitzada aprofundeix en els processos d'alienació i deshumanització promovent l'esgotament i la desconexió amb

la vida. La societat del cansament en diu Byung Chul. Un tipus de societat frontalment oposada amb una economia per la vida amb les persones al centre.

L'estimulació i l'acceleració fins a l'extrem empobreix la capacitat per a enfocar l'atenció i la capacitat per a pensar en profunditat, fent mecànic el pensament i, per tant, establint un mecanisme de control orientat a construir i consolidar una noció de productivitat sense límit associada, sempre, a l'acceleració i la rapidesa. Com diu en Hartmut Rosa, els ecosistemes del poder incorporen a la gramàtica competitiva del capitalisme els processos d'acceleració constant.

Per tal de contribuir a superar aquests inconvenients és preferible parlar, quan ens referim a persones i empreses, de la **necessitat de ser competents més que no pas competitius**. Competents per tal d'assolir, tot alhora, excedents monetaris, sociataris i socials.

Aquest ser competents és possible practicant els valors cooperatius, innovant de forma estructuralment transformadora.

Pel que fa a les relacions de producció, construint democràcia econòmica, equips autoorganitzats, autogestió... Quant a les relacions de consum, afavorint la participació de les persones consumidores i el consum responsable... Tot, intercooperant entre empreses de l'economia social i solidària i amb el món de la petita i mitjana empresa social i ambientalment responsable... I afavorint l'impuls de noves relacions socials, conjuntament amb altres moviments socials, tot construint comunitats i territoris socialment responsables.

Caldrà seguir aprofundint i estenent un model de gestió propi i singular de l'economia social i solidària.

Es tracta “d'un pensar i fer d'altra manera”, que recorda l'Albert Einstein quan afirmava que **cal fer diferent per a obtenir resultats diferents**.

Podem dur a la pràctica els valors cooperatius exigint una adaptació sense fissures a les lògiques del sistema i del mercat convencionals (sistema capitalista i empresa mercantil convencional)?

Les resistències que s'observen al respecte per part de bastants projectes empresarials cooperatius s'han d'atribuir sempre, menysentint-los, a una mena de fonamentalisme cooperatiu irreflexiu?

No convé parlar, també, de quina és la base conceptual habitual i majoritària de les accions formatives i de consultoria que són a l'abast de les empreses i entitats de l'economia social i solidària?

Caldrà seguir aprofundint i estenent un model de gestió propi i singular de l'economia social i solidària com a mínim semblant al formulat en la proposta de *Gestió Cooperativa Integral* (Jordi Garcia, Jordi Via i Lluís M. Xirinacs), fonamentada en la consideració dels projectes cooperatius com a projectes empresarials vius, la participació, la innovació, l'aprenentatge permanent, la qualitat, la intercooperació i la sostenibilitat individual, social i ecològica.

Ampliem escletxes

**con
grés**

I Congrés de
l'Economia
Solidària
de Catalunya

L'ECONOMIA SOLIDÀRIA CATALANA CONVOCA EL SEU PRIMER CONGRÉS NACIONAL

Antònia Montaner

Tècnica de comunicació estratègica de la XES
@XES_cat

**El I Congrés de l'Economia
Solidària de Catalunya (CESC),
un procés col·lectiu per definir
el futur del moviment**

El CESC celebrarà la seva sessió plenària a la primavera de 2026, però des d'aquest abril passat ja és en marxa tot el treball precongressual. Estructurat mitjançant una ponència marc, quatre eixos temàtics i tres àmbits de treball dins de cada eix, el CESC vol fer balanç dels darrers anys de l'economia solidària a Catalunya i orientar-ne el futur amb propostes concretes.

El protagonisme del CESC el té tota la base social de l'economia solidària a Catalunya. Tot i que és un òrgan de govern establert al Reglament de Règim Intern de la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya (XES), s'ha decidit obrir-lo a la participació de totes les entitats i espais organitzats que formen part del moviment de l'economia solidària al país, siguin o no socies de la XES, amb la voluntat d'ampliar les veus i enriquir el debat col·lectiu.

El punt de partida del CESC va ser el Fòrum FESC'25, celebrat durant aquest darrer mes d'abril. Allà es va anunciar públicament el congrés i es van posar sobre la taula alguns dels grans reptes estratègics de l'economia solidària. Aquells debats, que van tractar sobre la sostenibilitat de l'ESS, l'articulació política per enfortir el moviment, com apropar-se a les classes populars i els diferents models de creixement de les organitzacions de l'ESS van servir, doncs, per compartir experiències, opinions i visions de futur que s'han tingut en compte en l'elaboració de la ponència marc del CESC, els seus eixos temàtics i àmbits de treball.

Quins són els eixos temàtics i els àmbits de treball de cada eix?

El primer eix temàtic aborda com situar l'economia solidària davant el context econòmic. Estem esgotades de sentir i constatar que vivim un context de crisi permanent i transformacions accelerades. L'economia solidària ha de poder situar-se com una alternativa econòmica realista, amb capacitat de fer front als reptes que tenim com a societat. Aquest eix recull totes aquelles reflexions i propostes que ens ajudin a definir quins sectors són estratègics, com s'hi pot desplegar l'ESS i quines aliances ens calen per fer-ho possible. Aquest primer eix està dividit, com la resta, en tres àmbits de treball que volen respondre, respectivament, les preguntes següents:

- 1.1. A quins sectors econòmics essencials hem de dedicar-hi esforços?
- 1.2. Quines estructures comunitàries i socioempresarials necessitem?
- 1.3. Quines aliances necessitem amb l'Administració pública per impulsar l'economia solidària?

Aquelles persones amb propostes per enfortir l'economia solidària trobaran el seu espai aquí.

El segon eix temàtic tracta com aconseguir que l'economia solidària esdevingui una pràctica majoritària. Per anar bé, l'economia solidària ha de convertir-se en una preferència quotidiana per a la majoria. Aquest eix aborda, doncs, com aconseguir que l'ESS sigui assequible per a les classes populars i accessible als territoris menystinguts. També planteja com comunicar l'ESS, quin ha de ser el seu relat; i de quina manera promoure hàbits de vida que sumin al canvi que necessitem per garantir una vida digna per a tothom dins dels límits del planeta. Els àmbits de treball del segon eix aspiren a respondre les qüestions següents:

- 2.1. Com fem de l'economia solidària l'eina de resolució de necessitats de les classes populars i dels territoris menys prioritzats?
- 2.2. Com hem de comunicar l'economia solidària?
- 2.3. Com promovem hàbits i formes de vida que contribueixin al canvi ecosocial?

Qui tingui propostes per fer arribar l'ESS a més gent i a més llocs pot fer la seva aportació en aquest eix temàtic.

El tercer eix es planteja quin paper ha de tenir l'economia solidària en la defensa de drets. L'economia solidària no és només anticapitalista, també és feminista, antiracista, antifeixista..., és a dir, els seus engranatges giren pels drets socials, ambientals i col·lectius. L'ESS transforma l'economia alhora que defensa vides, territoris i drets. Aquest eix és per reflexionar sobre el seu paper com a agent polític, sobre les aliances que cal construir amb moviments socials transformadors i sobre com respondre a la vulneració dels drets de les persones i col·lectius. També és un espai per pensar com podem incidir en les polítiques públiques per a la defensa dels drets de manera efectiva i transformadora. Els seus àmbits de treball són:

- 3.1. Com articulem aliances i permeabilitat amb moviments socials transformadors?
- 3.2. Com confrontem l'auge del feixisme des de l'economia solidària?
- 3.3. Com incidim en les polítiques públiques per a la defensa de drets?

Aquí trobaran lloc totes aquelles persones mogudes pel compromís amb la justícia social.

El darrer eix, el quart, tracta sobre quin tipus d'organització necessita l'economia solidària, tot fent una mirada endins que ha de servir per créixer, incidir i funcionar millor. Recull propostes sobre l'organització de l'economia solidària: l'enxarxament territorial, l'alineació amb les lluites globals i l'estructura de la mateixa Xarxa d'Economia Solidària. Servirà per pensar com ens coordinem millor, com multipliquem la força col·lectiva i com fem que les nostres organitzacions siguin coherents, eficients i transformadores. Els seus tres àmbits de treball volen respondre les qüestions següents:

- 4.1. Com enxarxem territorialment l'economia solidària per fer-la útil a les comunitats i a la transició ecosocial?
- 4.2. Com sincronitzem les nostres pràctiques i estratègies amb les lluites globals?
- 4.3. Com ha d'organitzar-se la XES?

Debat *Comprem Filmin* al Fòrum FESC 2025.

Com participar al CESC

La participació al I Congrés de l'Economia Solidària de Catalunya s'inicia a través d'una senzilla inscripció. El formulari ja està obert i seguirà publicat fins al febrer de 2026. La inscripció pot ser només general, si es vol estar al cas de com evoluciona el treball precongressual i es vol assistir a la sessió plenària però no es pot participar activament en cap dels àmbits de treball. També es pot anar més enllà i fer la inscripció a un o més àmbits de treball. La implicació en aquest cas és superior, però flexible, adaptada a les necessitats de cada entitat i persona. S'hi ha establert tot un any de treball precongressual, entre d'altres motius, per afavorir la participació tot acollint la diversitat de ritmes i capacitats de dedicació. Cada àmbit de treball podrà autogestionar la intensitat de la seva activitat i gaudirà del suport tècnic necessari per fer-ho fàcil. El mínim que es demana és l'assistència a la plenària de la primavera de 2026 i dues trobades presencials per àmbit en tot l'any, la resta es pot fer virtual i amb documents col·laboratius.

La participació és oberta a totes les entitats i espais organitzats que formen part del moviment de l'economia solidària a Catalunya. Les sòcies de la XES, tant organitzacions com persones, i els seus espais organitzats -comissions, sectorials i xarxes locals- poden participar-hi de ple dret. Aquelles entitats, organitzacions o espais que no siguin sòcies de la XES han de complir algun d'aquests criteris: haver superat el balanç social o el balanç comunitari com a mínim un cop en els darrers tres anys o bé haver superat el qüestionari de Pam a Pam. Si no se'n compleix cap, però l'entitat es considera part de l'economia solidària, igualment es pot sol·licitar la participació al CESC a través del formulari i es valorarà amb ànim inclusiu.

Debats i ponències

El CESC parteix d'una ponència marc que serà el document de referència on es presentaran idees clau i criteris generals per orientar el debat durant tot el treball precongressual. Com hem vist, el debat s'estructura per eixos temàtics i àmbits de treball i és en aquests espais on s'articula el debat a partir de ponències, uns documents que, un cop debatuts, esmenats i acordats en el si de l'àmbit de treball, seran traslladats a la sessió plenària per a la seva aprovació. Totes les inscrites poden presentar ponències, però com que es vol afavorir la reflexió col·lectiva, han de presentar-les conjuntament tres inscrites, com a mínim, i sense màxim establert. De totes les inscrites que s'agrupin per presentar una ponència, com a mínim dues han de ser sòcies de la XES.

És important destacar que no és un congrés acadèmic i això significa que tothom pot escriure una ponència amb les seves paraules i el seu bagatge cultural, sigui del tipus que sigui. El CESC prioritza rebre aportacions i propostes, no que el text de les ponències sigui d'excel·lència erudita. Es busca que la redacció de ponències no sigui una barrera a la participació de tothom i per això es proporcionaran plantilles, exemples i el suport necessari per afavorir-la.

Comitè de garanties

El CESC compta amb una estructura organitzativa sòlida que combina eficiència tècnica i transparència. La gestió quotidiana del congrés recau en un comitè organitzador, que actua sota el mandat de la Comissió Permanent de la XES, davant la qual ha de respondre, i amb l'assessorament d'un Consell Assessor format per persones de trajectòria reconeguda dins del moviment de l'economia solidària al país. Però l'element que garanteix l'equilibri i la confiança del procés és el comitè de garanties: un òrgan independent al qual es podrà recórrer sempre que es consideri que les decisions preses no han estat justes o adequades. La seva existència assegura que el congrés es desenvolupi amb rigor, imparcialitat i respecte a la diversitat de veus, blindant així la legitimitat dels resultats i reforçant la credibilitat del procés davant el conjunt del moviment.

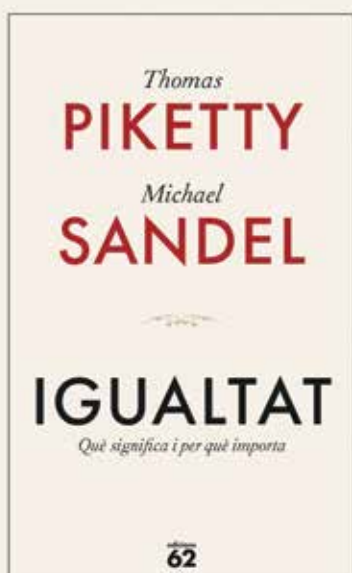
Del debat a l'acció transformadora

El CESC neix, doncs, amb l'ambició de convertir-se en un punt d'inflexió per a l'economia solidària catalana. No es tracta només d'un exercici organitzatiu, sinó d'un procés polític que vol posar en comú visions, propostes i estratègies davant d'un moment marcat per la crisi ecosocial, l'auge del feixisme i la precarització de les vides. És una crida a totes les entitats, cooperatives i col·lectius a prendre la paraula i assumir un paper actiu en la transformació social i econòmica del país. El congrés vol ser un espai per fer aflorar sabers diversos, enfortir vincles i activar noves complicitats. Però sobretot vol que d'aquest procés en surtin posicionaments clars i mandats vinculants que marquin el rumb de l'economia solidària en els propers anys, amb l'horitzó de construir una societat més justa i sostenible.

Entra al web del CESC. Hi trobaràs una guia ràpida amb preguntes i respostes, el calendari del Congrés, el reglament, tota la informació necessària abans de fer la inscripció i l'accés al formulari. Si tens qualsevol dubte, posa't en contacte amb congres@xes.cat

Sobre el valor de la igualtat

Ricard Pedreira
Economista

Un economista (T. Piketty) i un filòsof expert en ciències polítiques (M. Sandel) valoren el que hem avançat en la lluita per l'equitat al món i les profundes divisions en el repartiment de la riquesa, el mal ús del poder i el desig d'estatus dels seus dirigents. El maig de 2024, Thomas Piketty i Michael J. Sandel van tenir a l'Escola d'Economia de París la conversa que s'edita avui.

El 10% més ric de la població europea té un terç de la renda i la meitat de la propietat. Per què això és un problema?, pregunta Sandel.

Bon començament...

Els diners haurien d'importar menys? Realment, una de les formes de posar-ho en pràctica seria "treure sectors econòmics sencers del poder de l'afany de lucre". En molts països, "l'educació i la sanitat constitueixen quasi el 25% de l'economia (...) i funcionen a través dels impostos i fora de la lògica del mercat.

Una altra qüestió: "el fet que tot estigui en venda treu valor als béns (i als serveis), amb independència que no doni accés als qui no se'ls

poden permetre". Per exemple, en l'ensenyament superior s'ha fet l'experiment de donar incentius econòmics vinculats amb les notes i s'han aconseguit que pugin, però al cap de sis mesos els estudiants han après menys, perquè se'ls ha ensenyat només a aconseguir bones notes. Hauríem d'exercir més control sobre el comerç, el capital o la mà d'obra? (Sandel). Per no barrejar temes, cal distingir el control del capital i la mà d'obra, per exemple. Els mitjans i les conseqüències són diferents. I a més, van dirigits a col·lectius diferents. Piketty segueix parlant d'un altre tema, que és la meritocràcia, especialment en l'entrada a les universitats punteres, que ajuden a crear els lideratges del futur. Només les famílies que tenen un mínim (?) d'ingressos (cent mil dòlars a l'any, en el cas de Stanford), tenen cobertes les despeses de matricula, allotjament, menjars i llibres. Es tracta, doncs, de famílies riques del país. Està molt a favor, afirma Sandel, de canviar la composició de les promocions d'estudiants de les universitats d'elit, perquè hi hagi

més alumnat de nivells més baixos de renda. Es podria usar el sistema de sorteig de certes places, fixant un nombre d'alumnes de renda baixa i admetre'ls per aquest sistema. Qualsevol intent d'aconseguir una societat més igualitària dependrà que es tinguin en compte, a més dels costums, les actituds i la consciència comuna, factors que portin cap a una societat més igualitària que s'allunyi de les diferències entre rics i pobres. Sandel diu que el fet que una societat sigui més igualitària depèn que existeixin llaços més forts entre els seus ciutadans. Que si ja ens va portar generar una consciència sòlida de convivència en el marc dels estats nacionals, com podem construir una forma de redistribució federada transnacional i una major justícia global? Piketty diu que és un socialista internacionalista federal, partidari d'uns "estats units del món", com a sistema de funcionament. Es tractaria

d'un sistema impositiu amb un mínim global per a les multinacionals i els mil·lionaris. Segons la justícia transnacional actual, es concedeix als individus el dret de mudar-se sense assumir cap deure col·lectiu. Havent acumulat riquesa en un estat, amb una tecla es pot transferir diners, sense ser seguit. El mateix estat ha creat el sistema per als rics. No podem, doncs, només culpar els populistes de dretes. Les esquerres també tenen a dir la seva. Si un país com França tributa els beneficis empresarials al 30% i altres al 15%, al 10% o al 0%, França hauria de pagar la diferència, en cas de les exportacions. I una altra pregunta sobre conductes "mancades de patriotisme econòmic": Quan les empreses busquen produir sense pagar impostos en països on venen els seus productes i obtenen els seus beneficis, no tindrien el deure de pagar impostos i contribuir

al bé comú del país que els permet prosperar? En aquest aspecte, els partits d'esquerra tenen problemes per expressar una ètica de pertinença a la seva comunitat. La immigració planteja temes com el patriotisme, les comunitats i la pertinença, monopolitzats sovint per la dreta. Quan les empreses busquen paradisos fiscals per no pagar impostos, són un fracàs del patriotisme i del deure econòmic? És una conducta d'esquerres? L'esquerra ha abordat menys que la dreta el tema del comerç i els llocs de treball. Piketty exposa que la riquesa i la propietat no són només qüestió de diners; és també poder negociador d'una persona sobre la seva vida i sobre la resta de la societat. Coincideix amb Rousseau que el problema és l'acumulació sense límit de la propietat privada.

PIKETTY, Thomas - SANDEL, Michael J.

Llualtat. Què significa i per què importa.

Barcelona: Edicions 62, 2025

ISBN 978-84-297-8254-7

128 pàgines

13,5 x 21,5 cm

Aquest llibre el trobareu al
Centre de Documentació
Cooperativa

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

a fruit de l'estudi, de
les lectures, de viatges,
d'experiència, etc.

iQUIOSC.cat
s.m [LC]

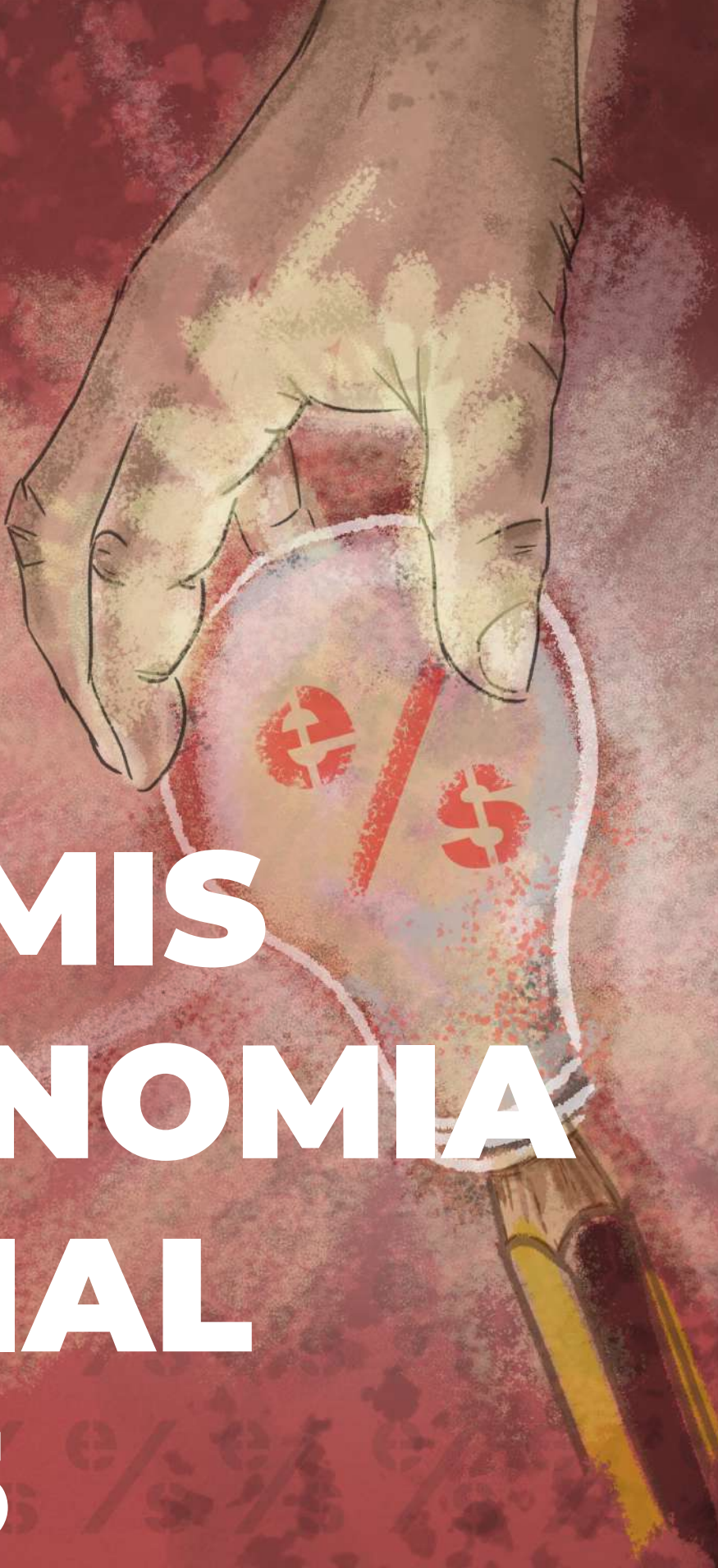
1 Una porta oberta
a les idees. 2 Un espai
on el cor batega, els
llavis riuen i els ulls
viatgen entre paraules.
3 Un indret on la
lectura no té agenda.

Quocient

iQUIOSC.cat

Les revistes, diaris i premsa
en català i en format digital
les trobaràs a iQUIOSC.cat

Descarrega't l'app i llegeix
quan vulguis i on vulguis.

An artistic illustration of a hand holding a magnifying glass over a globe. The globe features several red dollar signs. The background is a deep red with a repeating pattern of 'e/s' and '\$' symbols.

PREMIS ECONOMIA SOCIAL 2025